

Λόγος Εγκωμιαστικός στους Αγίους της Ι.Μ.Μ. Βατοπαιδίου: Άγ. Μάξιμος Γραικός

/ [Πεμπτουσία](#)

Ο Άγιος Μάξιμος ο Βατοπαιδινός

Ένας από τους διασημότερους μοναχούς και θεολόγους του 16ου αιώνα ήταν ο Άγιος Μάξιμος ο Βατοπαιδινός, που ονομάστηκε από τους ξένους «Γραικός», γεννήθηκε το 1470 από αρχοντική και πλούσια οικογένεια της Άρτας και το κοσμικό του όνομα ήταν Μιχαήλ Τριβώλης. Έγινε γνωστός για το ιεραποστολικό έργο του στη Ρωσία.

Μετά τις σπουδές του στα σημαντικότερα αναγεννησιακά κέντρα που υπήρχαν στην Ιταλία αποφάσισε να ασπασθεί τον μοναχικό βίο. Περί τα τέλη του 1505 ή τις αρχές του 1506 γίνεται μοναχός στη Μονή Βατοπαιδίου παίρνοντας το όνομα Μάξιμος. Ο ζήλος του στη άσκηση της πνευματικής ζωής απέδωσε τους καρπούς του Αγίου Πνεύματος. Φωτίστηκε και μπορούσε να φωτίσει. Δέκα χρόνια έμεινε στη Μονή ως απλός μοναχός, αποφεύγοντας τα μοναχικά αξιώματα. Μετείχε μόνο σε διάφορες αποστολές εκ μέρους της Μονής σε διάφορες περιοχές της πατρίδος μας, όπου κήρυττε τον θείο λόγο.

Η φήμη του διαδόθηκε σε ολόκληρο τον ορθόδοξο κόσμο και ιδιαίτερα στους σλαβικούς λαούς, με τους οποίους η Μονή Βατοπαιδίου είχε πάντοτε φιλικούς δεσμούς. Γι' αυτό όταν ο ηγεμόνας της Ρωσίας Βασίλειος ζήτησε από το Οικουμενικό Πατριαρχείο να σταλεί κατάλληλος μοναχός για να αναλάβει την μετάφραση των ελληνικών εκκλησιαστικών βιβλίων στη ρωσική γλώσσα, αυτό απευθύνθηκε στον Πρώτο του Αγίου Όρους, ο οποίος επέλεξε τον λόγιο μοναχό Μάξιμο. Ο Άγιος Μάξιμος δέχθηκε υπακούοντας στην Ιερά Μονή με τον όρο ότι σύντομα θα επιστρέψει στην αγαπημένη του μετάνοια και ησυχία.

Αφού πήρε και την ευλογία του Οικουμενικού Πατριάρχου Θεόληπτου συνοδευόμενος από δύο συμμοναστές του, που γνώριζαν τη ρωσική γλώσσα, έφθασε στη Μόσχα γενόμενος δεκτός με μεγάλες τιμές από τον Τσάρο το 1518.

Ο Άγιος συνάντησε βαθύ πνευματικό σκοτάδι να επικρατεί στο λαό. Άρχισε το έργο του με την «Ερμηνεία του Ψαλτηρίου». Την ερμηνεία αυτή, που προκάλεσε μεγάλο ενθουσιασμό στον Μητροπολίτη Μόσχας και την Ιερά Σύνοδο, ονόμασαν «πηγή ευσέβειας». Ο ηγεμόνας παρά την έντονη επιθυμία του Αγίου δεν του επέτρεψε να επιστρέψει στη μετάνοιά του, αλλά του ανέθεσε την μετάφραση άλλων βιβλίων της Γραφής και Πατερικών κειμένων.

Το ευχάριστο κλίμα και οι φιλικές διαθέσεις δεν άργησαν να αντιστραφούν από τον υποκινητή της κακίας και του φθόνου. Το κύρος και η φήμη του Αγίου Μαξίμου, η πολυμαθειά του, η εύνοια του ηγεμόνα, η σύγκρουσή του με τις αντιχριστιανικές αντιλήψεις δημιούργησαν δυσaréσκειες και κίνησαν το φθόνο ορισμένων εκκλησιαστικών ηγετών, ηγουμένων Μονών και επισκόπων, οι οποίοι δεν ανέχονταν να εγκαταλείψουν την ιδιοτέλεια, την πλεονεξία και τις άλλες κακές συνήθειές τους.

Ο ευλαβέστατος γέροντας, ο Όσιος ασκητής, ο άριστος Θεολόγος, ο αληθινός διδάσκαλος θεωρείται εχθρός του λαού, πλανεμένος, βλάσφημος και αιρετικός. Σύντομα καταδικάζεται σε απάνθρωπη και σκληρή φυλάκιση. Τριάντα οκτώ χρόνια, από τα 86 που έζησε, τα πέρασε με κακουχίες, φυλακίσεις και στερήσεις, παραμένοντας σε υπόγεια και απαραμύθητα κρατητήρια. Του απαγόρευσαν την μελέτη και του στέρησαν τη θεία Κοινωνία. Αποφεύγουμε να περιγράψουμε με λεπτομέρειες τον σκληρό και βάρβαρο τρόπο συμπεριφοράς προς ένα ξένο Μοναχό, αν και ήταν γνωστή η ευγενική καταγωγή, η άποψη συμπεριφορά του και οι άμυλλες ευεργεσίες του προς το ρωσικό λαό.

Πέντε χρόνια προ του τέλους της ζωής του ο αθώος κατάδικος απελευθερώθηκε. Μεταφέρθηκε στη Μονή του Αγίου Σεργίου, όπου έζησε οσιακά μέχρι τις 21 Ιανουαρίου του 1556 κερδίζοντας στα βαθιά γεράματά του το μεγάλο σεβασμό και την εκτίμηση του Τσάρου.

Υποκλιθείτε στο μεγαλείο της θεοφιλούς ψυχής του Αγίου και θαυμάστε τη βαθιά ταπείνωση, την αγία υπομονή και καρτερία, το αγόγγυστο, που επέδειξε κατά τη διάρκεια όλης της δοκιμασίας του και την αμνησικακία του.

Ουδέποτε μέμφθηκε τους αιτίους που τον υπέβαλαν σε τόσο μεγάλα δεινά. Ούτε εξήλθε καθόλου από τα όρια της ευγένειας και της πραότητας. Διαμαρτυρόταν για την κατηγορία του αιρετικού και του βλάσφημου, που του απέδιδαν, αλλά τις

δοκιμασίες τις απέδιδε στις δικές του αμαρτίες. «Ως προς τα πολλά και αμέτρητά μου αμαρτήματα, ουδέ το στόμα μου δύναμαι να ανοίξω» έγραφε. Στα τέλη της επίγειας ζωής του εύχεται για τον κύριο αίτιο των αμέτρητων βασάνων του, μητροπολίτη Δανιήλ. «Μη στησάτω αυτώ ο Θεός την αμαρτίαν ταύτην». Και μετά την ελάφρυνση της ποινής του συνέχισε το εποικοδομητικό του έργο προ το ρωσικό λαό, αν και βρισκόταν σε μεγάλη ηλικία.

Οι σύγχρονοι ερευνητές του έργου του αναγνωρίζοντας την μεγάλη προσφορά του δίκαια τον χαρακτήρισαν «φωτιστή ή αναμορφωτή των Ρώσων». Ένα αιώνα μετά την κοίμησή του αναγνωρίστηκε άγιος από τη Ρωσική Εκκλησία. Το Οικουμενικό και το Πατριαρχείο Μόσχας αναγνώρισαν επίσημα την αγιότητά του το 1988. Μέρος των τιμίων λειψάνων του πανηγυρικά μετεφέρθησαν στην Μονή μας κατά το έτος 1997. Η μνήμη του εορτάζεται στις 21 Ιανουαρίου.